

СТАНОВИЩЕ

За дисертационния труд

„УПРАВЛЕНИЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА СИГУРНОСТ В ПОЛША“

На д-р Войчех Дучмал

За придобиване на научна степен „доктор на науките“

Професионално направление 3.7. „Администрация и управление“

Докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“

От проф. д-р Емил Панушев

ОБЩА ОЦЕНКА

Дисертационният труд е посветен на актуални аспекти на енергийната сигурност в Полша. Сложният и мултидисциплинарен характер на изследването обхваща както теоретични аспекти на изследвания проблем, така и анализи на политическите подходи при дефинирането на енергийната политика на Европейския съюз (ЕС) и възможностите за нейното прилагане в страните-членки. Дефинирани са подходи за съчетаване на интеграционните ангажименти и необходимостта от подкрепа на националната сигурност и международната конкурентоспособност на полската икономика. Разработени са научно-приложни подходи за разработването на стратегически решения за предизвикателствата пред развитието на енергийния сектор в Полша от прилагането на решенията на ЕС.

ОЦЕНКА ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ И ПРИНОСИТЕ

Изследванията на Войчех Дучмал са насочени към анализ на съществени аспекти на енергийната сигурност в съвременния свят и действията на ЕС за нейното гарантиране чрез прилагането на интеграционните политики. Развити са концептуални въпроси за

възможностите и мястото на ЕС в международните отношения и се аргументира необходимостта от предприемането на адекватни политически действия за осигуряване достъпа до енергийни ресурси и промени в осигуреността на страните-членки. Постигнатите резултати и приноси могат да се оценят в следните аспекти:

- Систематизирани са концептуални подходи за оценка на динамиката на съвременната енергийна сигурност и ролята на международните организации за постигането на баланс в достъпа до ограничените енергийни ресурси. Предложени са подходи за подобряване регулаторната база на прилагането енергийната политика на ЕС. Тези постижения могат да се определят като „доразвиване и допълване на съществуващо знание“.
- Дефинирани са виждания за ролята на ядрената енергетика в управлението на енергийната сигурност на ЕС и намаляването на въглеродните емисии. Като съществен фактор е изследвано състоянието на енергийния пазар и се определят основните инфраструктурни проблеми за неговото функциониране и осигуряване на свързаност на енергийните системи в страните-членки. Тези постижения могат да се определят като „допълване на съществуващо знание“.
- Разработени са виждания за функционирането на единния пазар на електроенергия в ЕС, предвид ограничеността в националните енергоизточници в Полша и колебанията на международните цени на ресурсите. Вижданията за сравнения с глобалния енергиен баланс на енергийните източници водят до изводи за необходимост от инвестиции в намирането на енергийни ресурси и достигането на ниски цени на електроенергия. Тези изводи имат приложен характер.

- Представени са подходи за подобряване механизмите за вземане на решения за енергийната политика на ЕС и предизвикателствата пред развитието на сектора в Полша. Изтъкната е необходимостта от съчетаване на националните интереси на страните членки при осъществяването на реформите в общата енергийна политика. Тези постижения могат да се определят като „допълване на съществуващо знание“.

Общата ми оценка е, че представените обобщения в дисертационния труд извеждат съществени аспекти на енергийната сигурност в ЕС и различния подход на Съюза към страните от Централна и Източна Европа. Резултатите от направеното изследване в на д-р Войчех Дучмал могат да се характеризират като научно-приложни приноси, които обогатяват познанието в разглежданата област.

КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Към дисертационния труд могат да бъдат отправени и критични бележки с оглед бъдещи разработки на автора и насочване към определени виждания.

Първо, би могло подобри логиката на представяне на енергийната политика на ЕС, в изложението първо се представят политики и инструменти (ядрена енергетика, пазар на електроенергия и др.) и накрая тезисно да се говори за генезис на формирането на енергийната политика на ЕС.

Второ, важна роля за повишаване на сигурността на снабдяването имат трансевропейските енергийни мрежи. Те разширяват възможностите за обмен на електричество и диверсификация на ресурсите, поради което са важен компонент на функционирането на единния енергиен пазар на ЕС.

Трето, при разработването на проблемите за функционирането на електроенергийния пазар на ЕС би следвало да се отдели съществено

внимание на процеса на либерализацията поради високата степен на монополизация, обусловен от техническия характер на функциониране на системата – естествени монополи. Би следвало да се изясни въвеждането на третия енергиен пакет и неговото влияние върху цените – Полша е все пак страна износителка на електроенергия.

Четвърто, представената библиография се състои от 105 литературни източници, 65 правни акта и 212 интернет страници. Те са датирани доста назад във времето преди предходния програмен период 2014-2020 година, поради което редица промени в стратегията на ЕС не са намерили място в дисертационния труд.

Пето, в дисертационния труд са посочени 663 бележки под линия, което говори за прецизността на автора при ползването на литературни източници, но все пак разработка от този вид би следвало да се характеризира с висока степен на обобщение.

Посочените критични бележки и препоръки не намаляват качеството и количеството на получените резултати и приноси.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд **УПРАВЛЕНИЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА СИГУРНОСТ В ПОЛША** е посветен на важни аспекти на управлението и развитието на енергийната политика в ЕС. Формулирани са виждания за отражението на интеграционните политики върху състоянието на полската икономика и възможностите за реализация с отчитане на интересите на страните-членки. Разработката притежава необходимите научно-приложни приноси, поради което препоръчвам на Уважаемото научно жури да присъди на Войчех Дучмал научната степен „доктор на науките“.

23.08.2021 г.

Гр. Варна

Подпис:

/Проф. д-р Емил Панушев/